

17. <http://www.filosofia.org/his/h1988ae.htm>.

18. <http://www.filosofia.org/his/h1987te.htm>.

Годлевская В.Ю. ПРОБЛЕМА БАСКСКОГО ТЕРРОРИЗМА В ПЕРИОД ПРАВЛЕНИЯ ИСПАНСКОЙ СОЦИАЛИСТИЧЕСКОЙ РАБОЧЕЙ ПАРТИИ (1982-1996 ГГ.).

В статье исследуется проблема баскского терроризма на этапе консолидации демократического режима в Испании в период правления Испанской социалистической рабочей партии (1982-1996 гг.). Автор выделяет основные причины проявления баскского терроризма, основную из которых как и видит в стремлении басков создать независимое Баскское государство. Отмечается, что терроризм ЭТА стал наибольшим препятствием на пути консолидации демократии и одновременно укрепление авторитета ИСПП как правящей партии. Сделана попытка проследить основные направления поиска эффективных методов борьбы против баскского экстремизма.

Ключові слова: баски, тероризм, соціалістическая робітничка партія Іспанії.

Hodlevska V.Yr. PROBLEM OF BASQUE TERRORISM IN THE PERIOD OF RULE OF SPANISH SOCIALISTIC WORKING PARTY (1982-1996).

In the article the problem of basque terrorism is explored on the stage of consolidation of the democratic regime in Spain in the period of rule of Spanish socialistic working party (1982-1996). An author selects the principal reasons of display of basque terrorism, basic of which author mainsmain in aspiration of Basques to create the independent Basque state. Terrorism of ETA became most obstacle on the way of consolidation of democracy and strengthening of authority of Spanish socialistic working party as ruling party. An author does an attempt to trace basicmain directions of searching effective methods of fightwrestling against basque extremism.

Keywords: Basques, terrorism, the Social Labor Party of Spain.

УДК 94 (450): «327»

О.О. Кукотенко

ЕВОЛЮЦІЯ ЗОВНІШНЬОЇ ПОЛІТИКИ ІТАЛІЇ В РЕГІОНІ БЛИЗЬКОГО СХОДУ Й СЕРЕДЗЕМНОМОР'Я У ПОСТЫПОЛЯРНИЙ ПЕРІОД

У статті розкриваються зовнішньополітичні пріоритети уряду Італії щодо Близького Сходу та Середземномор'я. Окреслюються взаємовідносини Італійської Республіки з основними державами цих регіонів. Автором аналізується участь Риму у спробах розв'язання конфліктних ситуацій на Близькому Сході.

Ключові слова: Близький Схід, Середземномор'є, зовнішньополітичний курс, багатостороння дипломатія, військова присутність, посередник, миротворча місія, переговори, міждержавний діалог, міграційні потоки.

Наприкінці ХХ століття Італія намагалась показати на найвищому політичному рівні, що її зовнішньополітична стратегія та менталітет піддається конструктивній перебудові, так само відбувалось переосмислення «італійського внеску» у світову політику. Італія прагнула підкреслити припинення курсу традиційної пасивності своєї зовнішньої політики, що впливало із перебування у фарватері НАТО, й акцентувати на її активності й самостійності.

Зовнішня політика, здійснювана Італією після завершення «холодної війни», характеризувалась також більшою активністю відносно реалізації вимог безпеки, відкритою чіткістю в умовах досягнення національних інтересів, більшою гнучкістю. Досягненню цих цілей значною мірою сприяло те, що італійський уряд володів нормами наступності, тобто послідовно розвивав досягнення минулої доби.

На рубежі ХХ-ХХІ сторіч в Італії здійснювалась перебудова політичної системи, пов'язана з переходом до Другої республіки та, відповідно, корективами зовнішньополітичного курсу. Зусилля італійської дипломатії в новому столітті були спрямовані на те, щоб вийти на міжнародну арену в ролі рушія, генератора безпеки, а не тільки її споживача – пасивного учасника блоків і угод. Фігурують у документах та виступах державних посадовців такі нові

ідеологеми, як «універсалізм італійського зразка», «глобальне бачення» Італії, яка проголошує себе «активним учасником процесів глобального виміру».

Основними зонами, на яких сконцентровані пріоритети регіональної безпеки Італії, є Балкани, Південно-Східна Європа та країни Північної Африки регіон Середземномор'я та Близького Сходу [1].

Метою нашої наукової розвідки є вивчення особливостей близькосхідної та середземноморської політики Італії у 1990-х – початок ХХІ століття, конкретика взаємин із державами цього ареалу, проблеми регіональних та двосторонніх відносин та провідні підходи до їхнього розв'язання.

Досліджувані аспекти практично не вивчені у вітчизняній історіографії. Саме через те ми послуговуємося у нашій статті джерелами італійського походження.

Серед новітніх досліджень заслуговує уваги доробок відомого італійського політичного діяча Акілле Альбонетті «Італія: зовнішня політика та єдність Європи». Автор зосереджується на пріоритетних завданнях зовнішньої політики Італії наприкінці ХХ – початку ХХІ століття, на викликах, з якими зіштовхнулася Європа та США. У монографії подаються деякі прогнози щодо існуючих проблем та симптомів втрати лідируючих позицій Італією. Водночас наводяться можливості й засоби підвищення зовнішнього статусу Італійської держави та її ролі в Європі, зокрема, через підтримку конкретних ініціатив держав Європейського Союзу. Різні аспекти політики Італії у зазначених регіонах з'ясовуються у працях італійських науковців Роберто Алібоні та Джанні Бонвічіні.

Зміну та корегування внутрішніх та зовнішніх пріоритетів за часів прем'єрства С. Берлусконі проаналізували у своїх дослідженнях Дж. Баччі та А. Амбрудзезе. Вони простежили вплив менталітету італійського прем'єра, його професійних навичок та особистісних стосунків на реалізацію італійських національних інтересів.

Джерельною базою статті є офіційні матеріали, виступи та публікації провідних італійських політиків та експертів з міжнародних відносин та зовнішньої політики у щоквартальному віснику міністерства закордонних справ Італії «Affari Esteri» («Зовнішні справи») та щорічнику «L'Italia e la politica internazionale» («Італія і міжнародна політика»), зокрема різні аспекти діяльності Італії в міжнародних організаціях, особливості співробітництва Італії з провідними країнами світу, участь у миротворчих місіях та стратегічні плани щодо стабілізації ситуації в Іраку, взаємовідносини з державами Близького та Середнього Сходу.

Зовнішня політика Італії, особливості її відносин з Європейським союзом, Північноатлантичним альянсом, Росією та країнами Середземноморського регіону як пріоритетні напрямки зовнішньої діяльності апеннінської країни у ХХІ столітті, окреслені екс-міністром закордонних справ та віце-президентом Сенату Ламберто Діні.

Питанням безпеки і співробітництва у Середземномор'ї, створенню та перспективі розвитку барселонської Ініціативи європейсько-середземноморських інвестицій і партнерства, а також «Ініціативи 5+5» приділена увага керівника головного штабу оборони, колишнього головнокомандувача збройних сил Італії, адмірала Джампаоло Ді Паола.

Важливе значення при написанні даної статті мали офіційні матеріали міністерства закордонних справ Італії: «Біла книга 2000. Нові відповіді для світу, що змінюється» та «Звіт 2020. Вибір зовнішньої політики.» Перший документ розкриває специфіку функціонування та діяльності Фарнезіні (МЗС Італії). П'ять розділів присвячені новим засобам, цілям та пріоритетам зовнішньої і внутрішньої політики, аналіз яких допомагає усвідомити роль Італії у світі та простежити за діяльністю італійських дипломатів на міжнародній арені. Серед тем, що порушуються у «Білій книзі», особливу увагу привертають питання безпеки та захист прав людини. Нові реалії вимагають постійних зусиль модернізації. Викликом для дипломатії ХХІ ст., на думку італійських науковців, є гарантування послідовності, логічності у вирішенні проблем, що стосуються національних інтересів та забезпечення єдиного напрямку політики у різноманітних переговорах стосовно закріплення нових міжнародних правил.

Акцентуючи увагу на другому документі, а саме, на звіті Групи стратегічного оцінювання, сформованою Фарнезіною у жовтні 2007 року, зазначимо, що у ньому подається аналітичний матеріал стосовно європейської політики Італії, енергетичної безпеки та її зовнішньоекономічної діяльності, прогнозуються можливі сценарії розвитку міждержавних відносин в умовах глобалізаційних процесів, регіональні пріоритети Риму (Балкани, Середземномор'я) та пов'язані з цим проблеми.

На думку прем'єр-міністра Італії С. Берлусконі, за роки його правління «Італія стала одним з головних діючих акторів світової політики» [2]. В одному з інтерв'ю міністр закордонних справ Франко Фраттіні заявив, що «Італія більше не товче воду в ступі, а приймає рішення» і при цьому «Італія є авангардом у розв'язанні криз і в Європі, й у Середземномор'ї, і у Перській затоці» [3].

Період шестимісячного головування Італії в ЄС в 2003 р. характеризувався прагненнями підсилити позиції Європи на Близькому Сході. На тлі процесів розширення сфер впливу Євросоюзу й різних точок зору, наявних у членів ЄС відносно даних процесів, свою роль італійська держава вбачала в тому, щоб бути поборником порозуміння між Європою, що тяжіє до північно-східного вектору, і Європою, схильною скеровувати свою політику у південному напрямку.

Уряд С. Берлусконі спробував використати участь в антиіракській кампанії для зміцнення впливу Італії в регіональних і світових процесах, використавши для захисту тезу «трансатлантичної єдності». Однак труднощі кампанії в Іраку істотно знизили популярність уряду. Крім того, у своїй європейській політиці Італія, дистанціювавшись від країн «європейського ядра», неминуче втратила частину колишнього впливу й довіри у цій групі [4].

Зміна уряду після виборів у квітні 2006 року й початок правління лівоцентристської коаліції на чолі з Романо Проді внесли чіткі зміни в зовнішньополітичну орієнтацію Рима. Лівоцентристський блок виступив за відмінний від попередника підхід: назад до балансу між двома берегами Атлантики; назад до мультилатералізму (багатосторонньої дипломатії), більш активної й кооперативної ролі ЄС; назад до більш уважного й зваженого ставлення до країн Близького Сходу та Середземномор'я.

Розширене Середземномор'я сьогодні являє собою територію, найбільш диференційовану й поляризовану, на якій досі відбуваються реконструкція силових відносин між регіональними акторами, де економічна диференціація країн (державами з високими прибутками, як-от: держави Перської затоки та Ізраїль, з одного боку, і держави економічно відсталі, з іншого боку) перетинається з політичними відмінностями й напругою (радикали і помірковані), різницею в самоідентичності (шіїти і сунніти) і культурі (сучасність і глобалізація проти традицій).

На сьогодні вироблені два основних бачення розв'язання цілої низки конфліктів у цьому регіоні. Перше – європейське бачення – Барселонський процес і політика Ватикану, – засноване на перспективі економічної інтеграції регіону з європейською та на політико-законодавчому наближенні цих держав до європейських стандартів. Економіка та «інституційне будівництво» стали європейськими засобами щодо сприяння еволюції цього регіону. Друге бачення – американське – базується на тезі про те, що зміна режиму в Іраку є регіональним вибухом. Від ідеї швидкого й форсованого експорту демократії Сполучені Штати Америки перейшли до політичної й військової підтримки регіональних режимів у питаннях стримування Ірану та його регіональних союзників [5].

Незважаючи на труднощі процесу урегулювання та особливо нестабільне становище в зазначеному регіоні, Італія має зацікавленість у подоланні розбіжностей між підходами ЄС (першочергова економіка) та США (головна складова – безпека): інтегрування міжнародних сил зможе призвести до позитивного розв'язання проблем.

Серед пріоритетних завдань зовнішньої політики Італії в регіоні Близького Сходу й Середземномор'я можна назвати наступні:

- Посильне зниження напруженості в арабо-ізраїльському конфлікті, встановлення «холодного миру» між арабськими країнами та Ізраїлем.
- Прискорення політичної, економічної та соціальної модернізації в країнах регіону.
- Сприяння релігійно-культурному діалогу ісламського й західного світів.
- Встановлення нового «нафтового порядку», що був би здатний забезпечити найбільш ефективний розподіл і споживання нафтових ресурсів і капіталу.
- Залучення агентств країн Південного Середземномор'я в економіку Євросоюзу [6].

Військова присутність Італії на Близькому Сході й у Середземномор'ї на початку XXI ст. здійснювалась в рамках миротворчих місій ООН: UNTSO (Палестина), UNFIL (Ліван), MINURSO (Західна Сахара), MFO (Єгипет), TIPH2 (м. Хеврон).

Проявляючи власну дипломатичну волю в миротворчому процесі щодо арабо-ізраїльської проблеми, Італія зайнялась тим, що західні дослідники назвали «сепаратними спробами» дозволу конфлікту. Італійська дипломатія прагне поєднувати дружні взаємини з

арабським світом і взаємовигідне співробітництво з Ізраїлем. Уряд Італії є активним прихильником посилення ролі в процесі прийняття рішень стосовно арабо-ізраїльської проблеми так званого «квартету посередників», до якого входять Сполучені Штати Америки, Російська Федерація, Євросоюз, ООН [7].

У 2001–2005 рр. Італія вимагала від Ізраїлю послабити обмеження на переміщення палестинців, забрати відповідні санітарні огороження. З іншого боку, Італія завжди послідовно засуджувала будь-які теракти, з якими було пов'язано керівництво Палестинської автономії, відмовлялася від контактів з екстремістськими угрупованнями, виступала за невідкладне проведення реформ в автономії. Італія була також безпосередньо залучена до процесу реформування Палестинської національної автономії. Італійські експерти працювали в трьох із семи Групах міжнародної підтримки: із виборного права, судовій системі й ринковій економіці. Крім того, в 2001 р. італійський уряд ініціював так звану Глобальну програму економічної реконструкції й розвитку Палестини. Концепція даної програми була заснована на розумінні того, що корінними тероризму й напруженості в регіоні є економічна відсталість і бідність, з якими потрібно вести першочергову боротьбу, поліпшуючи життєві умови на даних територіях. Первісний внесок Італії у фонд цієї програми склав близько 77 млн. євро [8].

У той же час, незважаючи на традиційно збалансований характер позиції Італії щодо питання ізраїльсько-палестинських відносин, за урядування С. Берлусконі спостерігався деякий дипломатичний перекис убік Ізраїлю. Так правочентристський прем'єр Італії, головуючи в ЄС, у листопаді 2003 року спровокував критику Європарламенту й Єврокомісії своєю підтримкою ідеї зведення ізраїльського санітарного кордону. Тема співробітництва Італії з Ізраїлем отримала додатковий розвиток завдяки візитам президента Ізраїлю М. Кацава до Італії в 2005 р. Під час цього візиту С. Берлусконі привселюдно повторив свої заяви про те, що «Ізраїль повинен стати членом ЄС». Ізраїльський керівник відреагував на це достатньо стримано, відзначивши, що «ні неформально, ні офіційно Ізраїль не заявляв свою кандидатуру на членство в Євросоюзі»[9].

Рішучість Риму розвивати міцні відносини з обома сторонами забезпечила передумову для важливої ролі, що мав намір зіграти італійський уряд. Після деяких ускладнень ізраїльський уряд відкрито прийняв новий підхід Італії, а керівництво Організації Визволення Палестини й деякі арабські держави висловили своє схвалення щодо цього.

Сьогодні Італія є переконаним прихильником мирного, стабільного й довгострокового співіснування двох незалежних держав: єврейської й арабської. Італійська дипломатія підкреслює, що розв'язання арабо-ізраїльського протистояння неможливе без урахування думок Сирії та Лівану і переговорів з ними. Водночас в Італії розуміють, що міжнародне співтовариство повинне чітко пояснити ворогуючим країнам, що саме вони насамперед зобов'язані внести вклад в умиротворення конфлікту, а не підсилувати напругу.

Існують три субрегіони особливої ваги для Італії, на які вона сконцентровує свої зусилля і ресурси. У Північній Африці – це Єгипет, який відіграє значну роль, завдяки територіальним параметрам та традиційній дипломатичній активності, що ставить його у зовнішньополітичній діяльності Італії не лише в економічну, а й політичну площину. Єгипет, зі своєю провідною роллю в Арабській Лізі, поєднує два напрями: Магриб та Близький Схід. Італія прагне надати специфічну допомогу в утриманні регіональної стабільності і взяти на себе відповідальність за підтримку безпеки. Лівія та Алжир – інші дві північно-африканські держави, з якими Італія зацікавлена розвивати двосторонні стосунки: не лише через енергетичні та міграційні причини, але й завдяки спробі подолати труднощі, які постали між двома державами у місцевій середземноморській інтеграції. У цьому регіоні основний інтерес Італії полягає у підтримці власних економічних позицій на фоні зростаючої конкуренції, передусім азійської [10].

Другим ключовим субрегіоном для італійської діяльності є зона, зосереджена довкола Лівану, в якій концентрується ізраїльсько-палестинське питання і де прагнуть звільнитися від реалізації проблем близькосхідної безпеки.

Під час конфлікту між Ізраїлем і «Хезболлах» Італія ініціювала скликання 26 липня 2006 р. міжнародної конференції лідерів європейських й арабських держав в Римі, метою проведення якої було вироблення незворотного перемир'я між протиборчими сторонами й ініціювання процесу реконструкції. Зустріч у Римі була першим кроком на шляху оголошення перемир'я й вироблення політичного рішення шляхом переговорів. Навіть незважаючи на те, що саміт не приніс негайних відчутних результатів, зусилля італійської дипломатії зробили

певний внесок у прискорення стабілізації ситуації у Південному Лівані. Римські переговори заклали фундамент для загального політичного діалогу європейців, американців і поміркованих арабських сил для подолання близькосхідної кризи. Позиція Італії в цьому питанні базувалася на розумінні необхідності створення широкої міжнародної коаліції для запобігання росту небезпеки зіткнення Заходу із мусульманським світом.

Отже, оновлений італійський уряд вирішив встановити для себе новий прецедент досить високого рівня активної участі в міжнародному процесі прийняття рішень щодо близькосхідної проблеми. Після встановлення в 2006 р. перемир'я італійський уряд поспішив висловити свою готовність до реалізації резолюції 1701 Ради Безпеки ООН про розширення миротворчої місії у Лівані.

Сенат Італії вирішив надіслати в серпні 2006 р. до Південного Лівану 3 тис. військовослужбовців. Характерним було те, що як Ізраїль, так і США повністю підтримали заяву Романо Проді про намір Італії очолити місію UNIFIL II. Активізуючи участь у ліванській місії, Італія одночасно прагнула зняти напругу у стосунках із США, що виникла через різкий вивід італійських військ з Іраку, і домогалась посиленої консолідації Європи у цьому контексті..

Третім субрегіоном концентрації італійської зовнішньополітичної діяльності є зона довкола Ірану. Італія стала першою європейською країною, що дозволила іранському керівництву прорвати дипломатичну ізоляцію із часу революції 1979 р., ставши для цієї держави свого роду «вікном» у Західну Європу. Міждержавний діалог з Іраном здійснювався на вищому рівні з часу обрання М. Хатамі президентом Ірану. Однак після заяв президента Ірану М. Ахмадінежада про те, що Ізраїль повинен бути стертий з лиця землі, Італія виступила з різкою критикою подібного підходу. У результаті виникла значна напруженість у відносинах Рим – Тегеран. Міністр закордонних справ Італії Джанфранко Фіні у 2006 р. заявив, що «Італія не бажає ізоляції Ірану, проте Тегеран сам себе ізолює». Міністр при цьому підкреслив, що італійський уряд зацікавлений у співробітництві з Іраном, однак «Тегерану варто бути більш транспарентним, зокрема – у питаннях освоєння ядерних технологій» [11]. Загалом позиція Італії щодо іранського питання збігається із загальною позицією Євросоюзу. Незважаючи на недоброчливу реакцію з боку більшості держав Європи, Рим продовжує підтримувати відкритий діалог з Тегераном, відштовхуючись від історично міцних двосторонніх відносин, і прагне внести вклад у нормалізацію відносин Ірану із західним світом [12].

Італія активно бере участь у зміцненні стабільності і є одним з найголовніших діючих осіб у діалозі ЄС – Середземномор'я. З погляду торговельно-економічних відносин, порівняно з іншими європейськими країнами структура економіки Італія сильніше взаємопов'язана з економіками країн Середземномор'я як у плані експорту, так і у плані імпорту. Італія має значні ринки в Середземномор'ї, які споживають італійські товари більше, ніж це роблять, наприклад, Китай і Японія, разом узяті. Зовнішньоекономічний простір Італії у цьому регіоні існує у межах від Марокко до Туреччини.

Для всіх цих країн Італія обіймає почесне місце у трійці провідних експортерів та імпортерів. Однак досить міцні торговельні зв'язки поки ще залишаються, на думку італійських експертів, недостатньо підкріплені присутністю Італії у сфері прямих інвестицій. Основними одержувачами італійських інвестицій, що направляють у регіон, залишаються Туреччина (31,7%), Лівія (30,9%) і Туніс (12,5%). В останні роки спостерігається ріст інвестиційних капіталовкладень в економіку Єгипту й Ізраїлю.

Важливим політичним й економічним партнером Італії є Туреччина. Рим зацікавлений у співробітництві з Анкарою стосовно створення платформи для подальшої експансії на ринки Близького Сходу, балканського й кавказького регіонів, а також країн Центральної Азії. В останні роки в Туреччині зберігається високий рівень економічного зростання, зниження інфляції. При цьому в країні досить низька вартість робочої сили (як мінімум вдвічі нижче, ніж в Італії). За рахунок високого економічного зростання розширюється й внутрішній ринок. Все це створює передумови для активного нарощування поставок італійських товарів у Туреччину й розвитку спільних виробництв. Враховуються підвищення ролі Анкари як важливого для Італії регіонального вузла у транспортуванні енергоносіїв і можливість у перспективі поставок російського газу через Туреччину до Південної Італії, що було обговорено як турецькою, так і з російською сторонами [13].

Італія підтримує курс на розвиток відносин зі своєю колишньою колонією Лівією. Зростає частка італійського капіталу в різних галузях лівійської економіки – від нафтової промисловості до спеціальних програм з диверсифікації й модернізації економіки.

Відносини Італії із Сирією, що були традиційно досить успішними, в останні кілька років ослабли внаслідок ускладнення політичного становища на Близькому Сході. Проте італійський уряд зберігає переконаність у тому, що Дамаск повинен відігравати конструктивну роль у виробленні довгострокового розв'язання близькосхідних конфліктів. Рим просуває певною мірою інтереси Сирії в ЄС, наголошуючи на доцільності залучення її до процесу побудови миру в регіоні.

Італія є однією з держав, що потужно підтримали процес створення Ініціативи європейсько-середземноморських інвестицій і партнерства (FEMIP), яка була заснована у Барселоні в жовтні 2002 р. Під час свого головування в Європейському союзі 2003 року італійський уряд ініціював низку зустрічей на вищому рівні, спрямованих на те, щоб зробити Італію одним з головних натхненників процесу подальшого розвитку середземноморського регіону [14]. У цьому напрямку була створена за пропозицією Італії у 2004 році «Ініціатива 5+5», як доповнення до Барселонського процесу. Вона є форумом співпраці п'яти держав північного узбережжя Середземномор'я (Франція, Італія, Мальта, Португалія, Іспанія) і п'яти країн південного узбережжя Середземномор'я (Алжир, Лівія, Мавританія, Марокко, Туніс) у секторах морської й повітряної безпеки та цивільно-військової кооперації. Дана Ініціатива передбачає: а) зближення між державами двох прибережних зон Середземномор'я шляхом двосторонньої та рівноправної співпраці у поєднанні з найширшими регіональними ініціативами ЄС та НАТО; б) консолідацію зусиль всіх учасників у цьому напрямку; в) початок взаємозалежного діалогу практичного значення щодо співпраці між державами Південного узбережжя [15].

Італія розглядає Єгипет, Ліван і палестинські території як головні одержувачі матеріально-інвестиційної допомоги в регіоні, передусім, щодо підтримки економічних реформ, зокрема розвитку малого й середнього бізнесу, а також субсидій у сфері навчання кваліфікованих кадрів, охорони здоров'я й водних ресурсів.

Отже, Італія має безпосередню зацікавленість у можливості тією чи іншою мірою брати участь у контролі над ситуацією у регіоні Середземномор'я та Близького Сходу. Це спричинено передовсім тим, що будь-які конфлікти в цьому регіоні призведуть до вкрай небажаного для Італії збільшення міграційних потоків. Окрім того, Італія зацікавлена в економічному розвитку середземноморських країн й у поступовій торгово-фінансовій інтеграції їх з ЄС. Зовнішня політика Італії традиційно має економічне спрямування, у ній переважає прагнення до відкритого торговельного й гуманітарного співробітництва з усіма можливими сторонами. Окрім того, Рим усвідомлює, що без участі в миротворчому процесі на Близькому Сході він не зможе повною мірою скористатись правом участі у розподілі політичних й економічних сфер впливу всередині країн регіону. На початку XXI в. Італійська Республіка значно розширила цю участь, збільшивши загальну кількість італійського миротворчого контингенту в декілька разів. Підтримуване Італією поступове залучення країн ЄС до військових регіональних місій зустріло лояльне ставлення з боку Сполучених Штатів й Ізраїлю. Цей факт може бути розцінений як успіх італійської дипломатії. Можливо, у перспективі він ознаменує початок більш наполегливої зовнішньополітичної діяльності Італії й досягнення нею більш високого статусу в міжнародній та регіональній політиці.

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

1. Marta Dassù, Maurizio Massari. Rapporto 2020. Le scelte di politica estera. – Roma: Unità di analisi e di programmazione, 2007. – p. 57.
2. Ambruzzese A. Tutto è Berlusconi. Radici, metafore e destinazione del tempo nuovo. – Milano: Lupetti, 2004. – p. 253.
3. Achille Albonetti. Ciampi, l'Europa, l'Italia e i sei paesi fondatori // Affari Esteri. – 2004. – № 144. – p. 13.
4. Bacci G. Berlusconi, il premier, il mistero – Milano: Armenia, 2004. – P.170.
5. Marta Dassù. – P. 61.
6. Ibid, P. 62.
7. Achille Albonetti. L'Italia, la politica estera e l'unità dell'Europa. – Roma: Edizioni Lavoro, 2005. – P. 121.
8. Italy ready to meet requests for military aid // FT.com. – 2001. – 10 October.
9. Roberto Aliboni e Gianni Bonvicini. La politica estera dell'Italia // L'Italia e la politica internazionale. – 2005. – № . – p. 112-113.
10. Lamberto Dini. La politica estera italiana // Affari Esteri. – 2000. – № 125. – p. 11.
11. Croci O. The Second Berlusconi Government and Italian Foreign. – Istituto Affari Internazionali. – P. 46.

12. Ministero degli Affari Esteri. Libro Bianco 2000. Nuove risposte per un mondo che cambia. – Milano: Franco Angeli, 2000. – P. 88.
13. Achille Albonetti. L'Italia, la politica estera e l'unità dell'Europa. – Roma: Edizioni Lavoro, 2005. – P. 118.
14. Conclusioni della Presenza del Consiglio europeo di Bruxelles del 29 novembre 2003 e 12 dicembre 2003 // Affari Esteri. – 2003. – № 144. – p. 112.
15. Giampaolo Di Paola. Il Mediterraneo, l'Iniziativa 5+5 e la presenza italiana. // Affari Esteri. – 2007. – № 155. – p. 584.

Кукотенко О.О. ЭВОЛЮЦИЯ ВНЕШНЕЙ ПОЛИТИКИ ИТАЛИИ В РЕГИОНЕ БЛИЖНЕГО ВОСТОКА И СРЕДИЗЕМНОМОРЬЯ В ПОСТБИПОЛЯРНЫЙ ПЕРИОД.

В статье раскрываются внешнеполитические приоритеты правительства Италии относительно Ближнего Востока и Средиземноморья. Очерчиваются взаимоотношения Итальянской Республики с основными государствами этих регионов. Автором анализируется участие Риму в попытках решения конфликтных ситуаций на Ближнем Востоке.

Ключевые слова: Ближний Восток, Средиземноморье, внешнеполитический курс, многосторонняя дипломатия, военное присутствие, посредник, миротворческая миссия, переговоры, межгосударственный диалог, миграционные потоки.

Coucotenco O.O. EVOLUTION OF FOREIGN POLICY OF ITALY IN REGION NEAR EAST AND SEREDZEMNOMOR'YA IN A POSTBIPOLYARNY PERIOD.

In the article foreign-policy priorities of government of Italy in relation to Near east and Seredzemnomor'ya open up. The mutual relations of Italian Republic with the basic states of these regions are outlined. By an author the participation to Rome in the attempts of decision of conflict situations on Near east is analysed.

Keywords: Near the East, Seredzemnomor'e, foreign-policy course, multilateral diplomacy, military presence, mediator, peacemaking mission, negotiations, intergovernmental dialog, migratory streams.